

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē
॥ caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmasyājñayā vibhīṣaṇēna sītāyāstatsamīpa ānayanam
sītākartṛkaṃ priyatamamukhacandrasya darśanam ca

tamuvāca mahāprājñah

sō'bhivādyā plavaṅgamaḥ |

rāmaṃ kamalapatrākṣaṃ

varam sarvadhanuṣmatām ॥ 6.114.1 ॥

yannimittō'yamārambhaḥ

karmaṇām yaḥ phalōdayaḥ |

tām dēvīm śōkasantaptām

draṣṭumarhasi maithilīm ॥ 6.114.2 ॥

sā hi śōkasamāviṣṭā

bāṣpaparyākulēkṣaṇā |

maithilī vijayaṃ śrutvā

draṣṭuṃ tvāmabhikāṅkṣati ॥ 6.114.3 ॥

pūrvakāt pratyayāccāha -

muktō viśvastayā tayā |

draṣṭumicchāmi bhartāra -
miti paryākulēkṣaṇā || 6.114.4 ||

ēvamuktō hanumatā
rāmō dharmabhṛtāṃ varaḥ |
āgacchat sahasā dhyāna -
mīṣadbāṣpapariplutaḥ || 6.114.5 ||

sa dīrghamabhiniḥśvasya
jagatīmaivalōkayan |
uvāca mēghasaṅkāśaṃ
vibhīṣaṇamupasthitam || 6.114.6 ||

divyāṅgarāgāṃ vaidēhīṃ
divyābharaṇabhūṣitāṃ |
iha sītāṃ śiraḥsnātā -
mupasthāpaya mā ciram || 6.114.7 ||

ēvamuktastu rāmēṇa
tvaramāṇō vibhīṣaṇaḥ |
praviśyāntaḥpuraṃ sītāṃ
strībhiḥ svābhiracōdayat || 6.114.8 ||

tataḥ sītāṃ mahābhāgāṃ
dṛṣṭvōvāca vibhīṣaṇaḥ |
mūrdhni baddhāñjaliḥ śrīmān
vinītō rākṣasēsvaraḥ || 6.114.9 ||

divyāṅgarāgā vaidēhi
divyābharaṇabhūṣitā |

yānamārōha bhadraṃ tē

bhartā tvāṃ draṣṭumicchati || 6.114.10 ||

ēvamuktā tu vaidēhī

pratyuvāca vibhīṣaṇam |

asnātvā draṣṭumicchāmi

bhartāraṃ rākṣasēsvara || 6.114.11 ||

tasyāstad vacanaṃ śrutvā

pratyuvāca vibhīṣaṇaḥ |

yathā”ha rāmō bhartā tē

tat tathā kartumarhasi || 6.114.12 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā

maithilī patidēvatā |

bharṭṛbhaktyāvṛtā sādhvī

tathēti pratyabhāṣata || 6.114.13 ||

tataḥ sītāṃ śiraḥsnātāṃ

saṃyuktāṃ pratikarmaṇā |

mahārḥābharaṇōpētāṃ

mahārḥāambaradhāriṇīm || 6.114.14 ||

ārōpya śibikāṃ dīptāṃ

parārdhyāambarasaṃvṛtām |

rakṣōbhirbahubhiringuptā -

mājahāra vibhīṣaṇaḥ || 6.114.15 ||

sō’bhigamya mahātmānaṃ

jñātvāpi dhyānamāsthitam |

praṇataśca prahr̥ṣṭaśca
prāptāṃ sītāṃ nyavēdayat || 6.114.16 ||

tāmāgatāmupaśrutya
rakṣōgr̥hacirōṣitām |
rōṣaṃ harṣaṃ ca dainyaṃ ca
rāghavaḥ prāpa śatruhā || 6.114.17 ||

tatō yānagatāṃ sītāṃ
savimarśaṃ vicārayan |
vibhīṣaṇamidaṃ vākya -
mahṛṣṭō rāghavō'bravīt || 6.114.18 ||

rākṣasādhipatē saumya
nityaṃ madvijayē rataḥ |
vaidēhī sannikarṣaṃ mē
kṣipraṃ samabhigacchatu || 6.114.19 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā
rāghavasya vibhīṣaṇaḥ |
tūrṇamutsāraṇaṃ tatra
kārayāmāsa dharmavit || 6.114.20 ||

kañcukōṣṇīṣiṇastatra
vētrajharjharapāṇayaḥ |
utsārayantastān yōdhān
samantāt paricakramuḥ || 6.114.21 ||

ṛkṣāṇāṃ vānarāṇāṃ ca
rākṣasānāṃ ca sarvaśaḥ |

vṛndānyutsāryamāṇāni
dūramuttasthurantataḥ || 6.114.22 ||

tēṣāmut्सāryamāṇānāṃ
niḥsvanaḥ sumahānabhūt |
vāyunōddhūyamānasya
sāgarasyēva niḥsvanaḥ || 6.114.23 ||

utsāryamāṇāṃstān dṛṣṭvā
samantājjātasambhramān |
dākṣiṇyāttadamarśācca
vārayāmāsa rāghavaḥ || 6.114.24 ||

saṃrambhāccābravīd rāma -
ścakṣuṣā pradahanniva |
vibhīṣaṇaṃ mahāprājñaṃ
sōpālabhamidaṃ vacaḥ || 6.114.25 ||

kimarthaṃ māmanādrtya
kliśyatē'yaṃ tvayā janaḥ |
nivartayainamudvēgaṃ
janō'yaṃ svajanō mama || 6.114.26 ||

na grhāṇi na vastrāṇi
na prākārastiraskriyā |
nēdṛśā rājasatkārā
vṛttamāvaraṇaṃ striyāḥ || 6.114.27 ||

vyasanēṣu na kṛcchrēṣu
na yuddhēṣu svayaṃvarē |

na kratau nō vivāhē vā
darśanaṃ dūṣyatē striyāḥ || 6.114.28 ||

saiṣā vipadgatā caiva
kṛcchrēṇa ca samanvitā |
darśanē nāsti dōṣō'syā
matsamīpē viśēṣataḥ || 6.114.29 ||

viṣṛjya śibikāṃ tasmāt
padbhyāmēvāpasarpatu |
samīpē mama vaidēhīṃ
paśyantvētē vanaukasaḥ || 6.114.30 ||

ēvamuktastu rāmēṇa
savimarśō vibhīṣaṇaḥ |
rāmasyōpānayat sītāṃ
sannikarṣaṃ vinītavat || 6.114.31 ||

tatō lakṣmaṇasugrīvau
hanūmāṃśca plavaṅgamaḥ |
niśamya vākyam rāmasya
babhūvurvyathitā bhṛśam || 6.114.32 ||

kalatranirapēkṣaiśca
iṅgitairasya dāruṇaiḥ |
aprītamiva sītāyāṃ
tarkayanti sma rāghavam || 6.114.33 ||

lajjayā tvaivalīyantī
svēṣu gātrēṣu maithilī |

vibhīṣaṇēnānugatā

bhartāraṃ sābhyavartata || 6.114.34 ||

vismayācca praharṣācca

snēhācca patidēvatā |

udaikṣata mukhaṃ bhartuḥ

saumyaṃ saumyatarānanā || 6.114.35 ||

atha samapanudanmanaḥklamaṃ sā

suciramadṛṣṭamudīkṣya vai priyasya |

vadanamuditapūrṇacandrakāntaṃ

vimalaśaśāṅkanibhānanā tadā'sīt || 6.114.36 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
yuddhakāṇḍē caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||